

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ КУЋЕ ЛЕГАТА ЗА 2009. ГОДИНУ

Галеријски простор Куће легата - Кнеза Михаила 46

Објекат намењен за галеријску и административну делатност Куће легата, у улици Кнеза Михаила број 46 је у лошем стању, без грејања, са високим степеном влаге у просторијама, температуром ваздуха која није константна, без климатизације и видео надзора и као такав је неуслован за обављање предвиђених делатности.

Главни архитектонко грађевински пројекат адаптације и ревитализације овог објекта, који се налази у зони која ужива статус непокретног културног добра од изузетног значаја - просторно културно историјска целина (Решење Завода бр.177/4 од 6.4.1964; Културно добро од изузетног значаја, Одлука, „Сл. гласник СРС“ бр. 14/79), урађен је од стране Завода за заштиту споменика културе града Београда 2004. године и с обзиром на чињеницу да су за спровођење реконструкције, односно адаптације и ревитализације недостајала средства, настављено је ажурирање дозвола јавно-комуналних предузећа као саставних делова пројектне документације.

Градска општина Стари град, на чијој се територији налази овај објекат је током 2009. године донирала средства за елементе расвете и израду табле - фасадног оглашивача за Кућу легата.

Поједине просторије објекта у улици Кнеза Михаила се користе за чување и одлагање предмета од керамике, дрвета, стакла и метала из легата Петра Лубарде, као и архивске грађе која је у изузетно лошем стању, али чији је процес пропадања заустављен када је превентивно заштићена најсавременијом методом заштите од стране Комисије за евидентирање и попис уметничких предмета из легата Лубарда, у лето 2008. године. Током 2009. године извршена је набавка специјалних металних полица за кутије са наведеним предметима, које се налазе у једној од просторија у објекту, у улици Кнеза Михаила.

Кућа легата није никада аплицирала на редован конкурс Министарства културе Републике Србије за суфинансирање пројеката у области заштите културног наслеђа и библиотечке делатности и поред тога што је од Музеја града преузела обавезу старања о легатима који су у лошем стању, а град није био у могућности да у потпуности подржи заштиту ових дела.

Током 2009. године настављена је програмска активност Куће легата, у галеријском простору у улици Кнеза Михаила. У јануару 2009. године тестаментом сликарке Љубице Цуце Сокић, Кући легата је завештано 27 слика, а примопредаја је извршена 21. јануара. Сlike које су у добром стању, чувају се у депоу Куће легата. У периоду од 15. маја током манифестације Ноћ музеја одржана је изложба под називом **„Поклон Београду Љубице Цуце Сокић“**, која је била праћена и додатним програмом, а у складу са концептом манифестације „Ноћ музеја“, читањем поезије аутора Љиљане Лазаревић која је била инспирисана делом познате сликарке, што је представљало спој ликовне, излагачке делатности и сценског наступа. Посећеност на овој изложби: **5921 посетилац.**

Током 2009. године у галеријском простору Куће легата одржана је и изложба **Спомен збирке Павла Бељанског** из Новог Сада **„Ликовна збирка од значке до монументалног платна“**, број посетилаца: **675**, као и 3 програма других установа у уступљеним терминима: **37. Фест-Jerzy Skolimowski (број посетилаца око 300)**, **Независна културна асоцијација-пројекат Real presence (број посетилаца 190)**, **Музеј савремене уметности - Ретроспективна изложба Косте Богдановића „Узвишено у сенци“ (број посетилаца: 1220).**

Укупан број посетилаца програма који су се одвијали у Кући легата током 2009. године износи 7956.

Објект у улици Кнеза Михаила нема услове за сталну поставку Куће легата и у складу са наведеним, у њему се могу одржавати само изложбе тематског карактера ограниченог временског периода. Како су Кући легата одобрена средства за једну изложбу у току претходне године, галеријски простор је уступљен више пута другим установама, удружењима и појединцима, који су у њему организовали изложбе.

ПРОГРАМИ КОЈИ СУ СЕ ОДРЖАВАЛИ У КУЋИ ЛЕГАТА И ПОДАЦИ О ПОСЕЋЕНОСТИ

- 21. фебруар – 07. март (програм у галеријском простору Куће легата у уступљеном термину)

Jerzy Skolimowski, изложба током одржавања 37. Феста-а (незабележен тачан број посетилаца, апроксимативно 300 посетилаца)

- 08. април - 26. април (копродукција Куће легата и Спомен збирке Павла Бељанског, реализован, а није предвиђен планом и програмом за 2009. годину)

Спомен збирка Павла Бељанског, изложба „Ликовна збирка од значке до монументалног платна“, број посетилаца: 675

Кућа легата је уступила галеријски простор Спомен збирци Павле Бељански за одржавање изложбе, обезбедила већину средстава из буџета града Београда за поставку исте и на тај начин у сарадњи са својим партнером из Новог Сада, омогућила београдској публици да се сусретне са Документарним фондом ове Спомен збирке.

- 15. мај - 19. јул

Кућа легата (једина изложба Куће легата у 2009.), изложба „Поклон Београду Љубице Цуце Сокић“, број посетилаца: 5921

Изложбу је отворила Ивана Авжнер, Секретар за културу, у ковиру манифестације „Ноћ музеја“.

Изложба је у оквиру ове манифестације била праћена и додатним програмом: Видео рад Metaklinika, Beograd, Љиљана Лазаревић - аутор поезије, електронске композиције инспирисане делом Љубице Цуце Сокић-полазници докторских студија Универзитета уметности, поезију су говорили Ђурђија Цветић и Ружица Сокић.

Изложба је трајала 2 месеца и састојала се од 27 слика из легата, фотографија, цртежа, крокија и скица из приватне колекције породице Гаталовић уступљене љубазношћу унука Љубице – Цуце Сокић, г. Миомира Гаталовића. Такође је било представљено и 6 цртежа Цуце Сокић у техници туш на папиру из легата Вељка Петровића.

- 27. август - 15. септембар (програм у галеријском простору Куће легата у уступљеном термину)

Независна културна асоцијација, пројекат „Real Presence“, број посетилаца: 190

Уметничка радионица Real Presence 9. Организација НКА / ИСА, Биљана Томић и Добрила Денегри

Интернационална изложба радова и радионице младих уметника у успону.

Учешћем око 150 иностраних и домаћих младих уметника који током десет дана реализују радове у бројним изложбеним просторима и на јавним локацијама Београда. Кућа легата је једна од локација. Real Presence се организује једном годишње у Београду и паралелно у другим градовима у оквиру бројних међународних манифестација, бијенала, итд..

- 20. новембар – 20. децембар (програм у галеријском простору Куће легата у уступљеном термину)

Музеј савремене уметности, ретроспективна изложба Косте Богдановића „Узвишено у сенци“, број посетилаца: 1220
Шест деценија стваралаштва Косте Богдановића, вајара, историчара уметности, теоретичара визуелне културе и угледног професора и аутора више књига из области визуелне културе и историје уметности, од самих почетака његовог уметничког деловања до данас (1949. – 2009.) представљено је на ретроспективној изложби са 135 дела: скулптура, фотографија, концептуалних радова, плаката и цртежа, а у организацији Музеја савремене уметности.

Укупан број посетилаца за 2009. годину је **7.956** од чега је **74, 43%** укупне посећености програма саме установе, **8,49%** посећености копродукцијског програма, а **17,08%** посећености програма других установа које су вршиле своју излагачку делатност у галеријском простору Куће легата.

ДЕПО

Универзитетска библиотека у улици Краља Александра број 71

У депоу који на основу Уговора о остави, користи Кућа легата, величине 150 м², који се налази у Универзитетској библиотеци, смештена су сва уметничка дела о којима се стара Кућа легата, изузев заоставштине Вељка Петровића. Током 2009. године обезбеђени су ормани за цртеже-планотеке, као неопходна опрема за одлагање цртежа и уметничких дела на папиру у депоу. Током новембра у депо су премештени и предмети намештаја из стана породице Шербан, који је на основу Уговора о поклону 2006. године додељен Кући легата.

Депо је скоро у потпуности попуњен и планирано је да се током 2010. године пронађе могућност коришћења још једног депоа, по могућности на истој локацији.

ЛЕГАТ НЕДЕЉКА ГВОЗДЕНОВИЋА

Од укупно 45 слика, 498 цртежа и 19 графика из легата Недељка Гвозденовића колико је предато Кући легата Уговором о поверавању на чување одржавање и старање, током 2009. године извршена је конзервација 175 цртежа који су одложени у депо, а крајем децембра још 123 цртежа предато је на конзервацију. Очекиван термин за завршетак конзерваторских радова је 30. март 2010.

ЛЕГАТ ВЕЉКА ПЕТРОВИЋА

Легат Вељка Петровића је изузетно запуштен и за санацију и ревитализацију истог нису потраживана средства до 2010. године. Значајна уметничка колекција коју чине дела ликовне уметности најеминентнијих ликовних стваралаца 20. века у Србији, а која представља део овог легата је озбиљно угрожена и неопходно је да се деструктивни процеси настали услед досадашњих лоших услова чувања и неадекватне бриге зауставе и спроведу ургентне мере заштите.

Објекат у улици Теодора Драјзера који представља непокретан легат Вељка Петровића, који је Кућа легата преузела Уговором о поверавању на чување одржавање и старање 2007. године, а о коме се претходно старао Музеј града Београда, је у лошем стању и неуслован за чување и излагање уметничких дела и предмета из заоставштине. Кров је на две воде, покривен црепом, тераса високог приземља је без посебне изолације, на тераси на првом спрату, попуцале су плоче, расте самоникла вегетација, запушени су одводи и нема изолације. На фасади је видљиво дејство атмосфералија и отпали су велики комади малтера. Услед дејства капиларне влаге дошло је до развоја маховине у доњој зони куће. Простор није у функцији, нити је адекватан за излагање или чување музејских предмета.

Тавански простор је запуштен и не користи се, а у сутерену се налази стамбена јединица у којој тренутно илегално станује Предраг Кмезић са продицом против кога је Градско јавно правобранилаштво поднело тужбу за исељење.

Значајна колекција која броји око 3000 књига Вељка Петровића, 47 уметничких дела, слика цртежа и скулптура, најпознатијих уметника и ликовних стваралаца 20. века у Србији, је угрожена. Поред тога што је објекат је запуштен споља, његов унутрашњи простор је такође руиниран: неисправне инсталације, оштећења од влаге, инсеката, микроорганизама, итд.. Констатовала сам да једина активност коју је Кућа легата спровела до мог ступања на функцију директора јесте, скидање слика са зидова и њихово слагање у централној просторији, као и раздвајање уметничких предмета од приватних.

Кућа легата је први пут од преузимања легата Вељка Петровића затражила средства за конзервацију и рестаурацију предмета и уметничких дела из легата.

ЛЕГАТ ПЕТРА ЛУБАРДЕ

Слике из легата Лубарда (47)

Легат Петра Лубарде: завршена је 5. фаза конзервације и рестаурације намештаја и половина цртежа из Легата је предата Народној библиотеци на конзервацију, али је процес ревитализације слика у значајном застоју. На сликама из Легата Петра Лубарде је извршена само миколошка анализа али није пронађен и установљен метод санације оштећења на платнима и лесониту.

У вези са наведеним проблемима и постојећим стањем, пред Кућом легата је у 2010. години велика обавеза и сложен задатак координације свих послова у вези са заштитом угрожених уметничких дела, а у циљу стварања једне систематске и добро испланиране професионалне бриге о предметима из легата која би се, пожељно, спроводила упоредо са реконструкцијом самог објекта у улици Иличићевој број 1. Планирани крајњи исход би представљао успостављање савременог модела легата у Србији.

Слике из Легата Петра Лубарде су у веома запуштеном стању услед изузетно лоших услова у самом легату током претходних 30 година. Кућа легата се по том питању обратила најкомпетентнијим стручним установама за превентивну заштиту и конзервацију, а мишљења по питању даљег третмана угрожених предмета су била различита. Завод за лабораторијску дијагностику „Пастер“ је урадио миколошку анализу слика као основ за даљу процену и препоруку начина третирања истих, али су конзерватори констатовали да је ова анализа недовољно прецизна, па су узорци са слика узети и од стране Института за ботанику који је доставио транспарентнији, прецизнији и детаљнији извештај, као и препоруке по питању даљег третмана. На основу консултација са конзерваторима Музеја савремене уметности и Централног института за конзервацију, као и на основу предлога третмана стерилизације и предузимања даљих корака у заштити уметничких дела, Кућа легата ће овај посао наставити током 2010. године, када се обезбеде услови и просторије у којима ће се слике одлагати у периоду између спроведене стерилизације и конзервације и рестаурације.

СТРУЧНИ СЕМИНАРИ

Запослени у Кући легата су током 2009. године присуствовали следећим семинарима и конференцијама: Семинар и радионица-Тачка културног контакта (18. и 19. мај)/програм култура 2007/2013, конференција Министарства културе Републике Србије-стање и перспективе у институцијама заштите културне баштине (22.-23. мај), Панел дискусија у Културном центру Београда/Фестивал једног писца (09. јун), Секретаријат за културу-Семинар/Радионица: Процедуре за подношење и обраду захтева за финансирање пројеката из буџета града Београда (14. јун), Семинар/Саветовање у Дому синдиката у организацији НИП „Образовни информатор“ - Буџетски систем (08. децембар), Етнографски музеј у Београду и музејско друштво Србије – Семинар/Округли сто о доступности музејских програма и садржаја за особе са инвалидитетом (17. и 18. децембар).

Директор Куће легата

Ана Вељковић